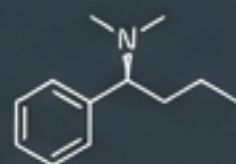

Buscopan: Taktický profil liečiva

Účinná látka:
Butylskopolamíniumbromid

ATC Skupina:
A03BA01 (Alkaloidy beladony)

Forma v ZSZ:
Injekčný roztok 20 mg/1 ml

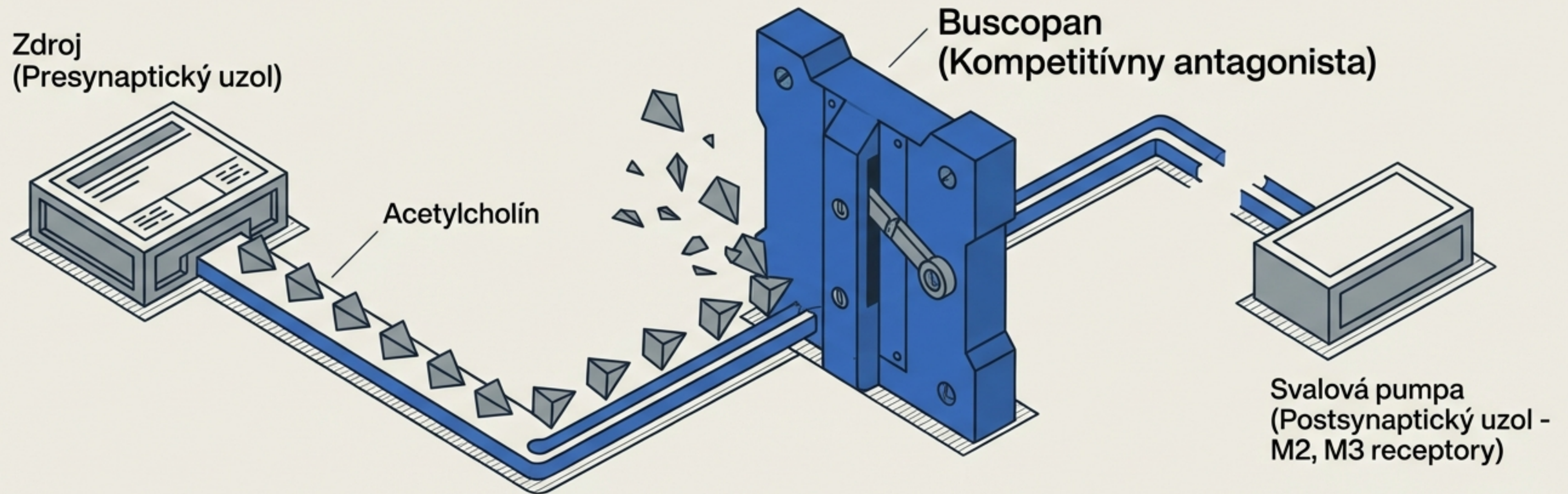

Trieda:
Neurotropné spazmolytikum /
Anticholinergikum

Ochranný firewall aktívny. Vďaka kvartérnej amóniovej štruktúre liečivo neprechádza hematoencefalickou bariérou. Eliminuje centrálné nežiaduce účinky (zmätenosť, halucinácie) typické pre atropín.

Mechanizmus účinku: Prerušenie obvodu

Akcia: Kompetitívny antagonista na muskarínových receptoroch.

Efekt na sval: Rýchla relaxácia tonického kľča (**spazmolýza**) a zníženie motility dutých orgánov.

Efekt na žľazy: Zníženie sekrécie exokrinných žliaz (sliny, žalúdočná šťava).

Hemodynamická odozva systému

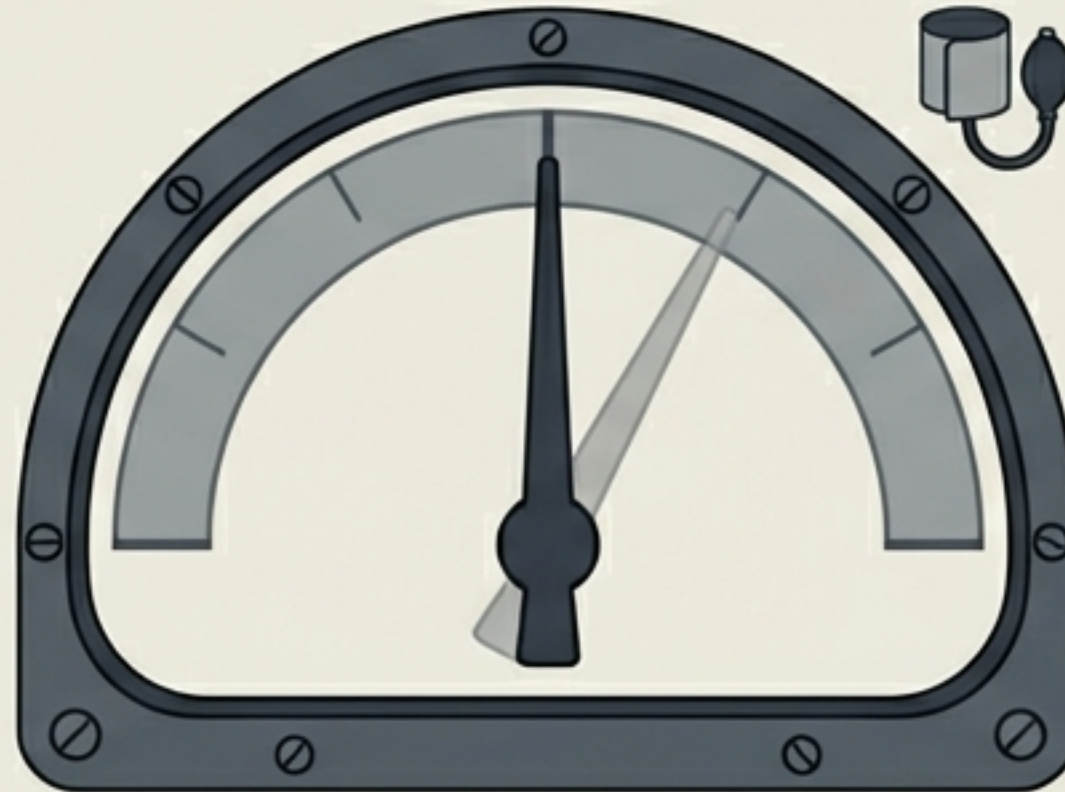
Srdcová frekvencia

Tachykardia

Blokáda M2 receptorov v myokarde (tlmenie vagu) spôsobuje vzostup tepovej frekvencie.

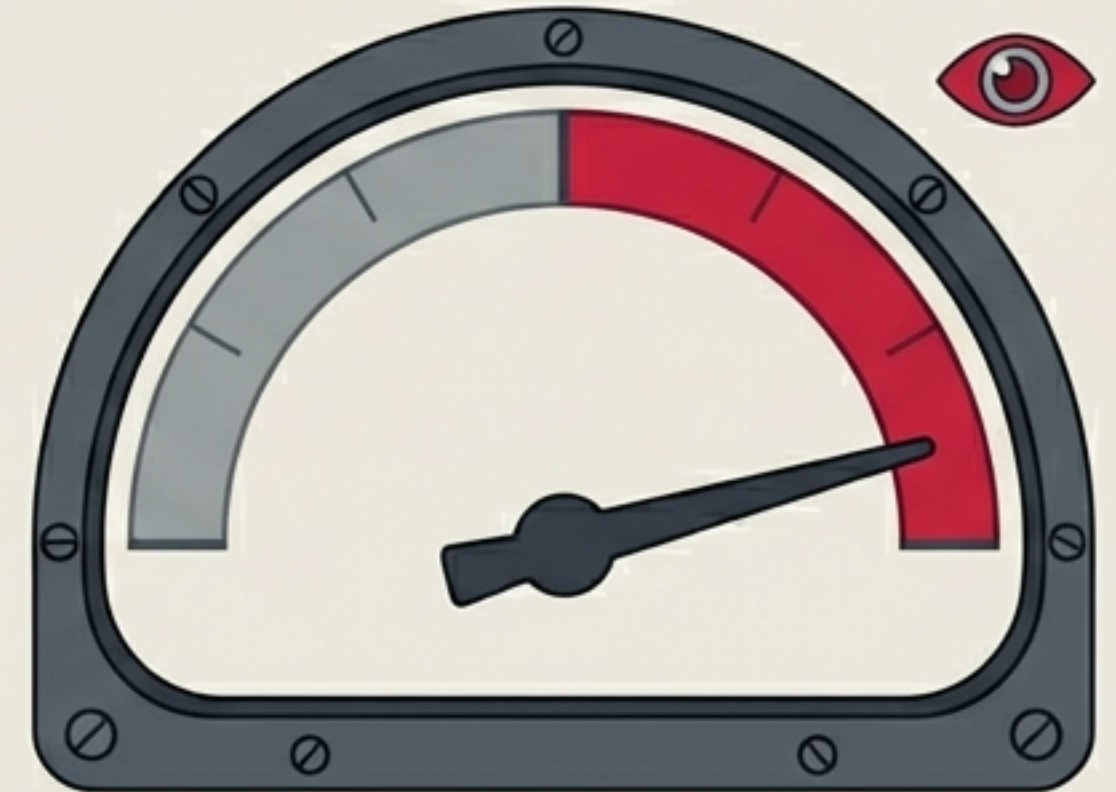
Krvný tlak

Stabilný

Zvyčajne bez zmien, u vnímavých pacientov možný mierny pokles pri i.v. podaní.

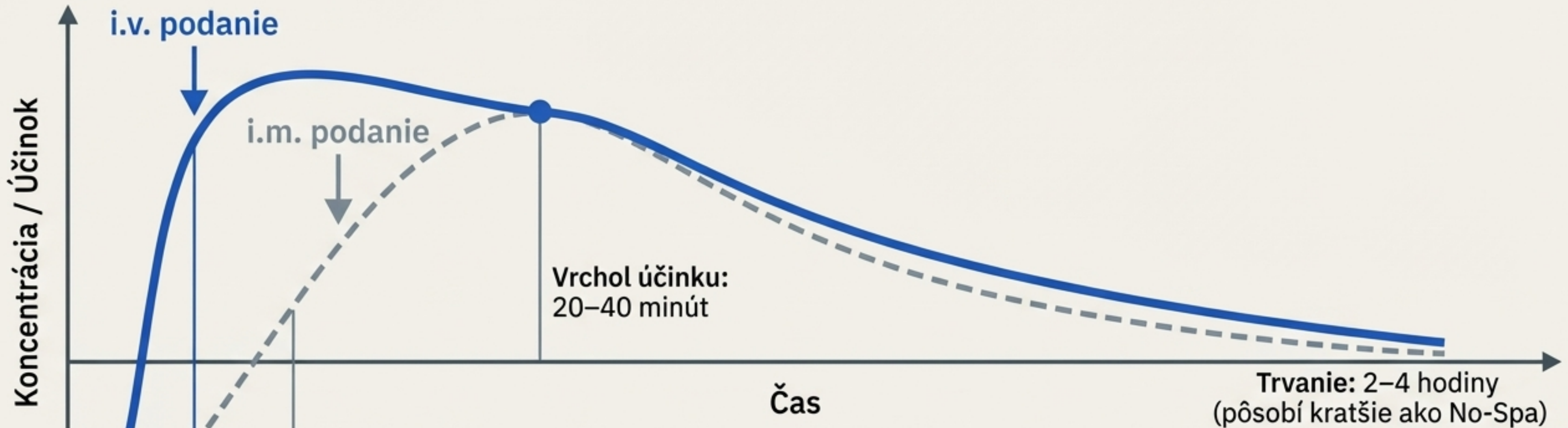
Vnútroočný tlak

Zvýšený (Kritické riziko)

Cykloplégia a mydriáza zvyšujú tlak. Kritické riziko u pacientov s glaukómom.

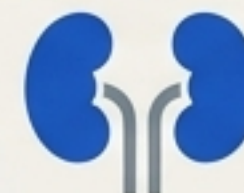
Kinetika: Časový profil v teréne

Metabolizmus a Eliminácia

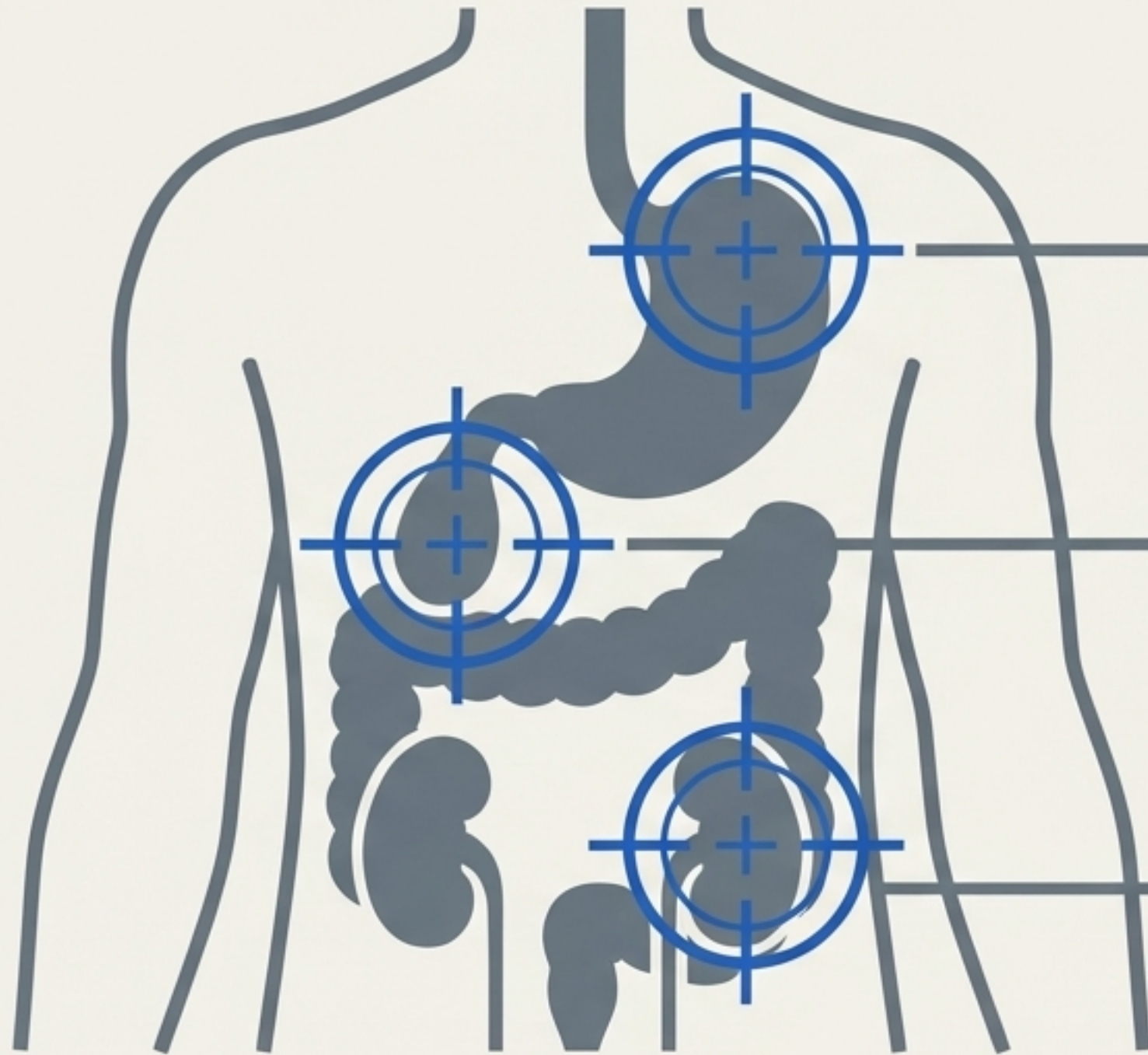

Minimálny pečňový metabolizmus

Primárna eliminácia v nezmenenej forme močom a stolicou.

Anatomické ciele: Indikácie v ZZS

Akútne spazmy GIT

Gastrické a duodenálne kŕče, ťažké funkčné poruchy čriev.

Biliárna kolika

Masívny spazmus žlčníka a žlčových ciest.

Renálna kolika

Ureterálne spazmy brániace priechodu konkrémentu.

Poznámka - Endoskopické výkony: V ZZS využívané zriedka, slúži na potlačenie peristaltiky pred urgentným transportom na výkon.

Protokol nasadenia a dávkovania

20 mg

Štandardná dávka (1 ampulka)

- Cesta podania: i.v. alebo i.m.
- Maximálny denný limit: 100 mg / 24 h

POMALÁ i.v. INJEKCIA

Podanie musí trvať aspoň 1 minútu. Rýchly bolus dramaticky zvyšuje riziko prudkej tachykardie a hypotenzie.

Lekár (RLP)

Plná indikácia podľa klinického uváženia.

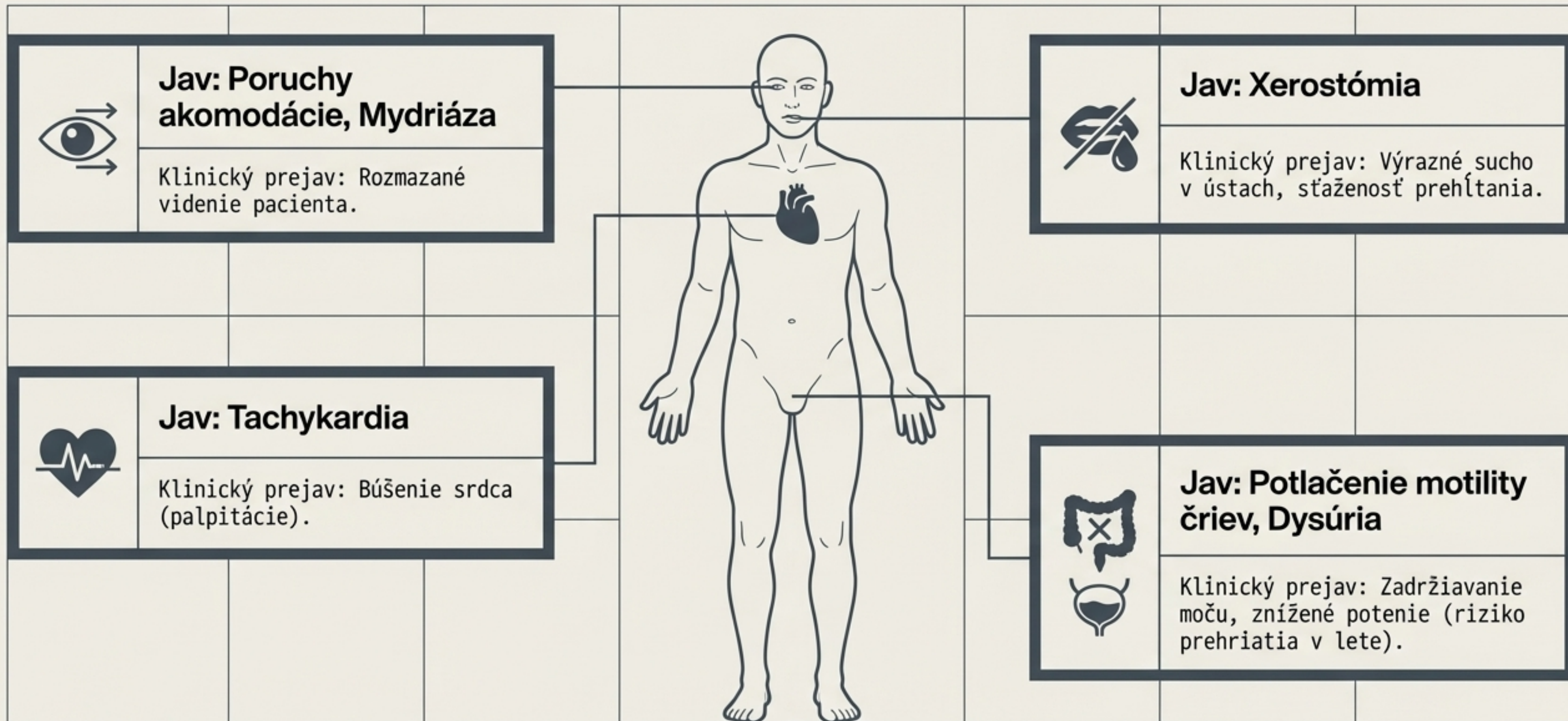
Záchranár (RZP)

Podľa platných lokálnych protokolov pre manažment kolikovitej bolesti.

Kontraindikácie: Zóny zákazu

 ABSOLÚTNE KONTRAIKDIKÁCIE	 RELATÍVNE KONTRAIKDIKÁCIE
 Glaukóm s uzavretým uhlom (Riziko oslepnutia!)	 Tachykardia (Tep > 100/min)
 Mechanické stenózy GIT (Pylorostenóza, Ileus) a Megacolon	 Nestabilná ICHS (Zvišená srdcová frekvencia zvyšuje spotrebu O ₂ a riziko ischémie myokardu)
 Neliečená hypertrofia prostaty s retenciou moču	
 Myasthenia gravis	

Nežiaduce účinky: Systémová odozva

Liekové interakcie: Dynamika síl

Výsledok: Ich súčasné podanie ruší účinnosť oboch.
Podávať len s dostatočným časovým odstupom!

Buscopan + **[Antipsychotiká / Tricyklické antidepresíva]** = **Extrémny anticholinergný efekt**

(Synergizmus)

Syndróm:
Červený ako repa,
suchý ako kosť
(Extrémna potencia nežiaducich účinkov)

Diferenciálna farmakológia: Buscopan vs. No-Spa

Buscopan (Prístup zhora)

No-Spa / Drotaverín (Priamy prístup)

Klasifikácia a Zásah

Neurotropné spazmolytikum. Zasahuje "ZHORA" – blokuje nervový signál priamo na muskarínovom receptore.

Myotropné spazmolytikum. Zasahuje "PRIAMO" – pôsobí na hladkú svalovú bunku zmenou cAMP.

Trvanie účinku

Kratšie (2-4 hodiny).

Dlhšie.

Klinická výhoda v ZZS

Rýchlejšie rozbitie funkčného tonického krčča (koliky) vďaka okamžitému stopnutiu nervovej stimulácie.

Účinnějšía, ak je bolesť spôsobená priamym podráždením svalu lokálnym zápalom (kde nervový blok nestačí).

Fatálne chyby a Varovné signály (Red Flags)

Fatálne chyby v ZZS

CHYBA 1: Podanie pri tachykardii. Ak má pacient bolesťou vyvolanú TF 120/min, Buscopan ju môže vyhnať na 150/min. Hrozí akútne preťaženie myokardu.

CHYBA 2: Podanie pri podozrení na ileus. Zastavenie už aj tak oslabenej peristaltiky pri mechanickej prekážke fatálne zhoršuje stav pacienta.

Varovné signály po podaní

 Náhla bolesť oka. Signalizuje vyvolaný akútny glaukómový záchvat po aplikácii.

 Retencia moču. Upozornenie pre posádku: Pacient (najmä starší muž) sa po transporte do nemocnice nebude vedieť vymočiť.

 Zmätenosť. Hoci bariéra funguje, u extrémne krehkých seniorov vzácne hrozí paradoxná neuropsychická reakcia.

Záchranný protokol: Riešenie intoxikácie

Zóna ZZS (Terén - Okamžitá reakcia)

Zóna Nemocnica (Cielená terapia)

Antidótum: **Fyzostigmín** (Inhibítor acetylcholinesterázy).

Mechanizmus: Zvyšuje hladinu acetylcholínu, ktorý fyzicky "pretlačí" Buscopan z receptorov.

V teréne ZZS štandardne nedostupné a nepoužívané. Riešenie vyhradené pre urgentný príjem.

Výjazdový simulátor: Renálna kolika

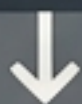
Pacient: Muž, 42 rokov. VAS skóre: 8/10 (Extrémna bolesť). Anamnéza glaukómu a alergií: Negatívna.

Vstupné hodnoty: TF: 88/min | TK: 140/90 | SpO2: 98%

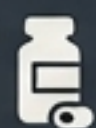
Kontrola

TF pod 100? Áno (88). Glaukóm/Prostata? Nie. -> Podať Buscopan 20 mg.

Aplikácia

Spôsob podania? -> Prísne pomalý i.v. bolus (> 1 minúta).

Kombinácia

Pridanie analgetika? -> Novalgin 2,5 g v 100 ml FR.

Reevaluácia hemodynamiky

Sledujeme TF na monitore.

Klinické pravidlo: Ak by po prvej dávke TF stúpila nad 110/min, ďalšie dávky spazmolytík s anticholinergným účinkom sú kontraindikované!

Syntéza: 5 zlatých pravidiel Buscopanu

Vypínač nervov

Pôsobí blokádou signálu "zhora", nerieši priamy svalový zápal.

Pozor na bariéry

Zabezpečený proti prieniku do mozgu, ale fatálny pre pacientov s glaukómom a hypertrofiou prostaty.

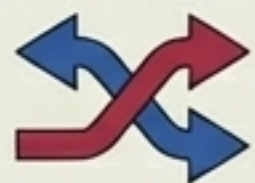
Tachykardia je štandard

Počítaj so zvýšením pulzu o 10–20 úderov. Nepodávaj pri TF > 100/min.

Pomalá aplikácia

i.v. podanie musí trvať dlhšie ako minútu, inak hrozí hemodynamický kolaps.

Zákaz kombinácie s Deganom

Tieto liečivá v GIT pôsobia presne proti sebe a anulujú svoj účinok.